

Openen van de Heilige Deur, St. Augustinuskerk, Utrecht 3de Zondag v/d Advent, Zondag 'Gaudete', 13 december 2015

Wat houdt dat nu in, zo'n Heilig Jaar? En welke betekenis heeft daarin de Heilige Deur? De instelling van het Heilig Jaar gaat onder meer terug op het Joodse Jubeljaar, het Heilig Jaar dat Joden eens in de vijftig jaar vierden. In dit jaar ging bezit, land en huizen, terug naar de oorspronkelijke eigenaar en werden slaven vrijgelaten, aldus Leviticus 25,8-55. Het christelijk Heilig Jaar dat wij vieren, verwijst onder meer naar het genadejaar dat Jezus aankondigt bij Zijn optreden in de synagoge van Nazareth. Het staat in het teken van Gods gerechtigheid en de bevrijding door de vergeving van zonden en kwijtschelding van straffen.

Wat dat concreet inhoudt, geeft Paus Franciscus aan in een brief van 1 september jl., (gericht aan aartsbisschop Rino Fisichella, de president van de pauselijke Raad voor de Bevordering van de Nieuwe Evangelisatie). Om de barmhartigheid van God te ervaren en te ontvangen roept de Paus alle gelovigen op om een pelgrimsreis te maken naar een van de Heilige Deuren in Rome of in hun eigen bisdom. Deze pelgrimstocht houdt in dat de gelovige biecht, het sacrament van Boete en Verzoening ontvangt, deelneemt aan een Eucharistieviering, de Geloofsbelijdenis zegt en bidt voor de paus en voor zijn intenties voor Kerk en wereld. Tevens dienen zij dan een of meer van de zeven lichamelijke of geestelijke werken van barmhartigheid te beoefenen.

Het passeren van de Heilige Deur is een verwijzing naar de boetepraktijk van de Kerk in de eerste eeuwen. Nadat een zondaar de opgelegde boete had volbracht werd hij door de bisschop of de priester bij de deur van de kerk opgewacht en erdoor naar binnen geleid. Het passeren van de Heilige Deur, in dit Jaar ook de Deur van de Barmhartigheid genoemd, is een teken van het terugkeren in het huis van de Heer.

Wie de pelgrimstocht naar de Heilige Deur in de beschreven vorm volbrengt, ontvangt – zo heeft Paus Franciscus vastgesteld – een volledige aflaat: een volledige kwijtschelding van alle straffen die wij wellicht door onze zonden hebben opgelopen en die we na de dood in het vagevuur zouden moeten ondergaan. Het vagevuur is de eventuele fase tussen de dood van de mens en zijn toetreden tot het eeuwige Huis van God, de Hemel. In die tussenfase doet de mens boete voor zonden die zijn toegang tot de Hemel belemmeren. Een volledige aflaat is overigens ook te verwerven voor andere mensen die overleden zijn en in het vagevuur verblijven aldus de Paus.

Maar stel nu dat je ziek of oud bent of in de gevangenis verblijft. Dan kun je deze pelgrimstocht niet maken. Val je dan niet mooi buiten de prijzen? Paus Franciscus heeft in zijn genoemde brief van 1 september jl. ook werkelijk aan alles gedacht. Ziekte en lijden, zo zegt hij, kun je

“beleven als een ervaring van de nabijheid van de Heer die, in het mysterie van Zijn lijden, dood en verrijzenis de koninklijke weg wijst die betekenis schenkt aan pijn en eenzaamheid” (nr. 2).

Ouderen en zieken kunnen thuis de Heer ontmoeten, biechten, de Communie ontvangen of de H. Mis bijwonen, eventueel via TV of internet. En daardoor de aflaat van het Heilig Jaar ontvangen.

En de Paus denkt zelfs aan gevangenen in penitentiare inrichtingen: zij kunnen biechten, de communie ontvangen of de Eucharistie vieren in de kapel van de gevangenis. Zij verkrijgen daar de volledige aflaat. "Moge het gebaar," aldus de Paus,

"waarmee zij hun gedachten en gebed tot de Vader richten, elke keer als zij over de drempel van hun cel stappen, voor hen de gang door de Heilige Deur symboliseren, want de barmhartigheid van God is in staat harten te veranderen, en kan tralies omvormen tot een vrijheidservaring" (nr. 3)

En als op 20 november 2016, het Hoogfeest van Christus Koning, het Heilig Jaar voorbij is, wat gaan we dan doen? Voortstompelen op de oude manier zodat we in het volgend Heilig Jaar 2025 weer een nieuwe volledige aflaat hard nodig hebben? Dit is overduidelijk niet de bedoeling. Maar wat dan wel? Dat zet Paus Franciscus ook uiteen in de bulle waarmee hij het Heilig Jaar van de Barmhartigheid heeft afgekondigd.

Zoals elke pelgrimstocht is ook die naar de Heilige Deur een afspiegeling van ons leven. Wij zijn in ons leven, als het goed is, op weg naar de eeuwige Heilige Deur, de Poort van de Hemel, waar we voor altijd bij Hem zijn. Vergeleken bij die eeuwigheid, gaat dit leven in een oogwenk voorbij. Het is de bedoeling dat in dit naar verhouding korte leven onze door de zonde ontsierde gelijkenis met God, naar wiens beeld en gelijkenis wij geschapen zijn, wordt hersteld. Het belangrijkste aspect van die gelijkenis is de barmhartigheid. Doel van ons leven is dat wij barmhartig worden als God de Vader (nr. 14).

Barmhartig op de eerste plaats in de zin van vergevingsgezind: de Farizeeën en schriftgeleerden in het Evangelie, voorgelezen bij het open van de Heilige Deur, worden erover dat Jezus ook met tollenaars en zondaars van allerlei slag omging. Maar Jezus roept ons in de parabel van het verloren schaap op om te delen in Gods vreugde over de mens die verloren is en onze barmhartigheid nodig heeft. Delen in Gods eeuwige vreugde veronderstelt van onze kant barmhartigheid in de zin van vergevingsgezindheid jegens medemensen.

Tevens gaat hem om barmhartigheid, in de zin van liefde tegenover de medemens in nood. Het is bedoeling dat de werken van barmhartigheid die we in dit Jaar als boetewerk verrichten, ook hun terugslag hebben op ons zijn en onze houding tegenover onze medemens. Doel van het huidige Heilig Jaar is dat we zelf in alle opzichten barmhartig worden. Hier wordt onze gelijkenis met God versterkt, die Liefde is (1 Joh. 4,8.16) en naar Wiens beeld wij geschapen zijn.

Mogen alle mensen in ons bisdom door een bewuste en serieuze pelgrimstocht naar een van de Heilige Deuren met alle consequenties van dien hun gelijkenis met God waarmaken en daardoor dichterbij de Hemelpoort komen en bij God, onze barmhartige Vader. Amen.